

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw mr. drs. H.G.J. Bruins Slot
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Onderwerp
Ambtsbericht beslissing beëindiging overeenkomst
Paragon

Excellentie,

Op 23 februari jl. ontving ik van uw ministerie een verzoek om informatie te verschaffen over het besluit van de Kiesraad inzake de overeenkomst met Paragon omtrent de ontwikkeling van het Digitaal Hulpmiddel Verkiezingen, waarmee uw ministerie de Tweede Kamer kan informeren.

Hieronder treft u de gevraagde informatie aan:

Overeenkomst met Paragon

Op 13 mei 2022 is de Kiesraad – na een zorgvuldige en uitgebreide Europese aanbestedingsprocedure samen met uw ministerie - een overeenkomst aangegaan met Paragon Customer Communications (Paragon) om te komen tot de ontwikkeling van een nieuw Digitaal Hulpmiddel Verkiezingen (DHV). Een centraal systeem dat als nieuw digitale hulpmiddel op termijn het huidige (decentrale) digitale hulpmiddel (OSV2020) zou moeten vervangen. Paragon zou volgens overeenkomst het nieuwe digitale hulpmiddel moeten leveren op 1 maart 2023. Na het sluiten van de overeenkomst heeft Paragon, met goedkeuring van de Kiesraad, het optiedossier (onderdeel van de overeenkomst) gelicht. Dit optiedossier biedt de mogelijkheid om in plaats van één oplevering, drie (deel-)opleveringen te realiseren.

KIESRAAD

Datum
18 april 2023

Ons kenmerk
2023-0000221637

Inlichtingen
[REDACTED]
[REDACTED]

Uw kenmerk

Blad
1 van 3

Bezoekadres
Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag
Nederland

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Internetadres
www.kiesraad.nl

E-mailadres
kiesraad@kiesraad.nl

Datum
18 april 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
2 van 3

Paragon kan niet leveren op fatale datum 11 april 2023

Daarmee is onderdeel van de overeenkomst dat Paragon op 11 april 2023 (fatale datum) een eerste deeloplevering van het nieuwe DHV aan de Kiesraad conform optiedossier oplevert. Op 20 maart jl. heeft Paragon formeel te kennen gegeven dat Paragon deze oplevering niet op 11 april 2023 zal realiseren. Daarbij heeft Paragon aangegeven een eerste oplevering te kunnen realiseren op 26 mei 2023, zij het met een beperktere omvang dan is overeengekomen. De Kiesraad acht het niet realistisch dat de overige vervolgoleveringen wel tijdig en volledig worden geleverd en dat de overeengekomen einddatum van 13 september a.s. door Paragon zal worden gehaald. In het licht van het algemene beeld van de voortgang van de realisatie van het project moet de Kiesraad concluderen dat interne planningen door de leverancier niet worden gehaald, op te leveren documenten onvolledig en van onvoldoende kwaliteit zijn en planningen voor de volgende deelopleveringen nog niet door Paragon zijn gegeven. De Kiesraad heeft deze zorg aan Paragon geuit. Paragon heeft deze zorg evenwel niet kunnen wegnemen. Aan de kant van de Kiesraad is naar vermogen en binnen de kaders van de overeenkomst alles gedaan om de samenwerking met Paragon succesvol te laten verlopen.

Belang van tijdig leveren

De levering van de software door Paragon is gericht op een ingebruikname bij de Europees Parlementsverkiezingen (juni 2024). De levering van de software binnen de hiertoe gestelde termijnen is dan ook van groot belang, aangezien na levering (en acceptatie) de uitrol van de nieuwe verkiezingssoftware aan gebruikers gaat plaatsvinden. Hiervoor is voldoende tijd nodig om de gebruikers te instrueren, op te leiden en te laten wennen aan de nieuwe software. Met oog op een goede en betrouwbare ketensamenwerking acht de Kiesraad het onwenselijk dat deze periode onder druk komt te staan ten nadele van de gebruikers.

Kiesraad heeft besloten tot ontbinden en opzeggen overeenkomst

De Kiesraad is teleurgesteld over de afgelopen periode en de prestaties van Paragon. De lat voor de eisen die we stellen aan de verkiezingssoftware ligt vanzelfsprekend hoog. Gezien het bovengenoemde heeft de Kiesraad op 3 april jl. besloten om te overwegen de overeenkomst met Paragon te ontbinden en op te zeggen per 11 april 2023 als Paragon dan niet conform optiedossier tot een eerste oplevering komt en een passende nieuwe planning laat zien. Nu 11 april verstreken is zonder oplevering heeft de Kiesraad op 17 april jl. besloten tot daadwerkelijke ontbinding en opzegging van de overeenkomst.

Datum
18 april 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
3 van 3

Externe communicatie over het besluit wordt voorbereid en vindt naar verwachting spoedig na dit besluit plaats. De Kiesraad wil niet terecht komen in een situatie van vertraging en mogelijk oplopende kosten. De Kiesraad zal in overleg treden met Paragon over de wijze van terugbetaling van de voorschotbetalingen á 6 miljoen euro die tot op heden zijn gedaan om zo tot een finale afrekening te komen.

Hoe verder

De komende periode evalueert de Kiesraad de aanbestedingsprocedure en de geleerde lessen uit het ontwikkelproces van het digitaal hulpmiddel. Hierin wordt samengewerkt met de collega's van uw ministerie. Daarnaast start de Kiesraad de komende periode – in goed overleg met uw ministerie, de VNG en NVVB - een ontwikkeltraject waarin de Kiesraad, samen met externe partijen, stapsgewijs toewerkt naar nieuwe verkiezingssoftware. In het vervolgtraject zullen gemeenten ook nadrukkelijk betrokken worden. Deze plannen worden momenteel uitgewerkt onder verantwoordelijkheid van de Kiesraad.

Gezien het belang van het beschikbaar hebben van ondersteunende verkiezingssoftware bij verkiezingen is de Kiesraad daarnaast voornemens om de huidige verkiezingssoftware (OSV 2020) de komende jaren bij Europese aanbesteding te continueren en actief te onderhouden en verder te ontwikkelen. OSV2020 wordt sinds de Tweede Kamerverkiezingen 2021 gebruikt, actief onderhouden en voorafgaand aan iedere verkiezing worden de wettelijke eisen en de beveiliging van OSV2020 getoetst. De rapportages van deze toetsen worden altijd door de Kiesraad openbaar gemaakt. Ook voeren gemeenten na gebruik van OSV2020 steekproefsgewijs controles uit op de werking van OSV2020.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

W.J Kuyken
Voorzitter Kiesraad